

כל כנויי פרק ראשון נדרים

(א) [מיר ב.], (ג) שנת כ., (א שס מו.], (ד) שס ט., (ה) ב"ב קק., (ו) כימות פד., (ז) מנחות מ., (ח) שס ס., (ט) בכורות מו., (י) [שנת זא.], (י) [במדבר ל.], (ל) [ב.], (מ) [במדבר ל.], (ס) [פ"א ה"א], (סז) [צ"ל בדרק.], (ע) צ"ל לא ה"ל.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי שנא וכו' מירות כבודיות ותו לא מדי: (ב) ד"ה כמינן וכו' דלגב דקמי נדרים ושבועות: (א) ד"ה וליפרוש ואבתי הא כניטויי איירי כנישא ליפרוש להו נמי כנישא: (ד) ד"ה הלן וכו' דלדושו ליה הגי דיש טמלין וכו' דסליק מיניה מפרש כנישא:

גליון הש"ם

גמ' בדתנן כמה מדליקין. קשה לי אמאי לא הביא מהמקום ריש שנת בלד העני עומד בחזן:

פירוש הרא"ש

גמ' משום דנדר ושבועה כתיבי גבי הדרי. דכתיב כל נדר וכל שבועת איסרי: נדרים מידי דמיתבר הפצא עליה. דליסור נדר הוא שמתפיקו בדבר הנדור ונאסר כמותו וכן חרמים כדמפרש במתני': לאפוקי שבועה דאסר נפשיה וכן הפצא. דכתיב (ויקרא ה) נפש כי משבע שמעט שלט עשה דבר זה ומיר אע"פ שפאקט ציין אינו נאסר היין עליו אלא בגופו תלוי הנירות שאומר היינו מיר ומתלה נאסר ציין ובתולתה ונטומאה: ותו ידות אינשי. כלומר שכת התנא מלשמותו כנישא דכיון דפריש להו בנתמי יהי לו לשמותו כנישא ולומר שהם כנדרים ויכולא דיה לו לשמותו כנישא וליומר שהם כנדרים ויכולא דיה בשאר דוכתי ליטנא זשים ידות מאן דכר שתייה אלא שלשון נדרים משוה: ואית ספרים דנכסי ידות אינשי איירי בהו כלומר מי דכר בהם שהם כנדרים דמפרש להו וליפרוש כנייס כנישא כיון דפתח בהו: יש שיענות וכו'. יש מנחות טעונות שמן ולבוט: יש בבור לנהלה. דמקרי לאשית אונו: ואין בבור לבחן. דלא הוי פטרי רחס: הלין משום דאוויתן מפרש ההוא דפתח בהו ברישא. שכלל אחת יש ד' צבות ואי פתח במאי דסליק לפי שהבנים אומרים היה שוכח מקלמן:

גמ' מאי שנא גבי נדרים דסני כולוהו. כלומר ואילו במס' מירט לא תנא אלא כל כנויי מירות כניורות: נדר ושבועה כניוי גבי הדרי. דכתיב כי ידור נדר לה' או השבע שבועה: **י** איידי דתנא נדרים דמיסר הפלא עניו. כלומר שאוסר הככר עליו ואומר אכילת ככר זה עלי לאפוקי

שבועה דאסר נפשיה מן חפלא כלומר שאומר שבועה שלא אוכל ככר זה. ומהא משמע דאין שבועה בלשון נדר ולא נדר בלשון שבועה הילכך כל שהחליף של זה בזה אין צדצריו כלום. ואיכא למידק דהתניא דפרקין (דף יג.) אחיהו איסר האמור בתורה הרי עלי שלא אוכל כשר אלמא יש נדר בלשון שבועה דהא שלא אוכל קאמר וצפ' שבועות שהים בתרא נמי משמע דיש שבועה בלשון נדר דלמרינן התם (שבועות כג.) צאומר אכילה משמיהן עלי שבועה והא האי ליטנא דנדר הוא וקאמר ליה גבי שבועה אלמא מהני. י"ל דהני ליטני לאו דדוקא נקיט להו דההוא דלחיהו איסר האמור בתורה לא אמת אלא לאשמעינן דרך איסר ע"י התפסה ומש"ה לא דק בליטינה ולעולם במוציאו בלשון נדר קאמר וההיא נמי דלמרינן אכילה משמיהן עלי שבועה לאו דוקא דלמר בהאי ליטנא אלא דלמר שבועה שלא אוכל שמהין אלא דהתם איידי דלמר לעיל מינה צאומר אכילה משמיהן עלי קונס דהוא ליטנא דוקא דנדר אמר נמי אכילה משמיהן עלי שבועה ולא דוקא וכן דעת ר"ח ז"ל הרב בן מג"ש ז"ל והוא הסכים הרשב"א ז"ל. וצירושלמי חלביג בהאי דינא דלמרינן התם דר' יודן ורבי ורבי מונא סברי אין נדר בלשון שבועה ואין שבועה בלשון נדר ורבי יוסי פליג עלייהו ומשמע דקיימא לן כרביס. אצל הרמב"ן ז"ל כתב בהלכות נדרים שלו דליכא לשבושי הנך סוגיא ולמימר דלא דייקי בליטיניהו אלא ודאי נדר שאמרו בלשון שבועה ושבועה בלשון נדר מהני מיהו לאו עעיקר נדר ועיקר שבועה דהא אמרינן בסוגיין דנדר ושבועה לא שוין בליטיניהו אלא מדיון ידות הוא דמהני דנדר שאמרו בלשון שבועה כיון דפיו ולבו שוין לאסור **ש** שבועה על עצמו אע"פ שלא אמרו בלשון מדוקדק יד מיהא הוי וכן בשבועה שאמר שבועה ככר זה עלי כיון שפיו ולבו שוין לאסור אכילתו מככר זה בשבועה מהני מדיון יד אלא דבסוגיין דהכא צעיקר לשון נדר וצעיקר לשון שבועה איירינן: פתח כנויין וכו' וסו ידות וכו'.

מיחסרף לא מיחסרף רישא שאין אלם מחסר כראש דבריו אלא בצאמצען וכיון דעל כרחיק כנוייים פתח אפילו תנא נמי ידות הוא לפרושא ההוא דפתח בה כנישא. ותו ידות אנשינהו שחמן שהרי לא הוזכרן תחלה כדי שיפרש אותן. ומתוך קושיא בתרייתא וקאמר איירי בהון וכו' כלומר חקורי מחסרף: ונפרוש כנויין כנישא. כלומר אע"ג דתרתא קושיא בתרייתא מיהו קמייתא אכתי קשיא. ומתרינין דאורחיה דתנא לפרושי כנישא ההיא דסליק מיניה דמתנן כמה מדליקין וכו': וכל היכא דפתח בה לא מפרש בה כנישא. דקס"ד דכי מתרינין ההוא דסליק מיניה הוה מפרש כנישא כדוקא קאמרינן דאי ליכא קפידא צמילתא **ש** ה"ל לתנא למתניהו לכולהו בחדל גוונא ומשום הכי מקשי: והסגן יש נוחלין ומנחלין. היינו האב את הבנים. נוחלין ולא מנחלין היינו האיש את אמו: מוסרום לבעליהן ואסורות ליבמיהן. מפרש דפרק יש מותרות [בימות פד.] כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לו אח כהן הדיוט: **טעונות שמן ולבוט**. מפרש דפרק כל המנחות והמנחות [מנחות עג.] מנחת הסלת והמנחת והמרחשת. שמן ולא לבונה מנחת נסכים: **טעונות הגשה**. שיגיש הכהן את המנחה בקרן דרומית מערבית דכתיב (ויקרא ו) זאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני ה'. ומפרשי' צפ' היה מביא [וסוטה יד:] דהיינו קרן דרומית מערבית: **תנופה**. כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף: **טעונה הגשה ואינה טעונה תנופה**. היינו מנחת חוטא. טעונה תנופה ואינה טעונה הגשה היינו לוג שמן של מלורע ואשמו והציקורים: אלא

גמ' מ"ש גבי נזיר דלא קסני לכולהו. דהתם קמני כל כנויי מירות (א) ותו לא מידי ולא קמני לכל הני דנדרים ושבועות: **כ** כניצין כהדי הדדי. כל נדר וכל שבועת איסרי **כ** וכיון דלגב דקמני **כ** שבועות קמני לכולהו: **ו** וליטני שבועות כמר נדרים. דכתיבי והדר ליטני לכולהו:

ד מוסר חפלא. דכי אמר דבר זה עלי דקרבן או בחרם אסר ליה לחפך עליו ומשום הכי תני להו כהדי כהדי אצל כי אמר שבועה שלא אוכל דבר זה או שאני נהנה מדבר זה אינה לא אסר לחפלא עליה אלא נפשיה אסר מההוא חפלא: **פ** פתח כניווי ומפרש ידום. לאלתר מודר אני ממך וכו' דהיינו ידות ולכתמילה ה"ל למתני' לפרש כניוויין כגון קונס והדר ליטני ידות: **ו** סו. אכתי איכא למיפדך ידות אינשי היכי שחם התנא דלא קמני וידות נדרים כנדרים: **א**יידי כהו. דודאי לא שכת להו לידות וחסורי מיחסרף וכו': **ו**ליפרוש. **א** אכתי אי כניוויים איירי כנישא ליפרוש נמי כנישא קודם דפריש ידות: **ה**הוא דסליק מיניה. כגון ידות דסליק מינייהו ומפרש להו לאלתר כנישא דמתנן כמה מדליקין ונקיט כמה אין מדליקין דסליק מיניה וכן כל הני: **ו**כל היכא דפתח ביה לא מפרש כנישא והסגן יש נוחלין כו'. ומפרש כנישא אלו נוחלין ומנחלין: **ה**לן. פתח כנישא משום דלדושו ליה **ו** קמני דיש נוחלין ומנחלין נפישין מהני דלא מנחלין וכן כל הני משום הכי מפרש להו לאלתר כע"ג דפתח בהו כנישא אצל הכא גבי נדרים וכן כמה מדליקין דלא נפשי ההוא דסליק מיניה פתח כנישא. ל"א אושו דקמני ארבעה דברי' כגון יש נוחלין ומנחלין נוחלין ולא מנחלין ומנחלין ולא נוחלין לא נוחלין ולא מנחלין וכן ככולהו יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן כו' והואיל ותני כל הני מתחיל בההוא דפתח

כנישא ומפרש יתיה דלם היה מפרש כההוא דסליק מיניה כנישא שמה יסכה את הראשונות אלא פתח כראשון ומפרש להו כסדרן אצל היכא דלא אושו כגון הני כמה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתניתין נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כנויי ידות והני חרמים ושבועות ומיר כהני ליכא למימר דלדושו דהא לא כריך להו למיתני אלא אגב גררף נכסי להו ומשום הכי לא שכת לקמייתא דלא כריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כנויי ידות בלבד וכמתאן דלא תני להו לאחריני דמי: אלא

כנישא ומפרש יתיה דלם היה מפרש כההוא דסליק מיניה כנישא שמה יסכה את הראשונות אלא פתח כראשון ומפרש להו כסדרן אצל היכא דלא אושו כגון הני כמה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתניתין נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כנויי ידות והני חרמים ושבועות ומיר נכסי להו ומשום הכי לא כריך להו למיתני אלא אגב גררף נכסי להו ומשום הכי לא שכת לקמייתא דלא כריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כנויי ידות בלבד וכמתאן דלא תני להו לאחריני דמי: אלא

כנישא ומפרש יתיה דלם היה מפרש כההוא דסליק מיניה כנישא שמה יסכה את הראשונות אלא פתח כראשון ומפרש להו כסדרן אצל היכא דלא אושו כגון הני כמה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתניתין נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כנויי ידות והני חרמים ושבועות ומיר נכסי להו ומשום הכי לא כריך להו למיתני אלא אגב גררף נכסי להו ומשום הכי לא שכת לקמייתא דלא כריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כנויי ידות בלבד וכמתאן דלא תני להו לאחריני דמי: אלא

חפצא. כל הדברים קרויים חפלים בלשון משנה (קהלת ג א). ידות. כנדרים שהם יד ופתחה לגדר

כדמפרש (דארי"ה ב"ב בשהח). כמה טומנין. הגא לטלק קדירה מעל גבי כירה ולטומנה בדבר אחר ואמרו חכמים אין טומנין בדבר המוסף הגל אלא בדבר המעמוד הגל. מי הוא המוסף ואסור (שבת מח.).

כמה אשה יוצאה. דהוי משכטו ולא משוי, ואיכא דהוי משכטו וגזר ציה רבנן דילמא שלפא ומחיה לנכרהה חשיבותו ודילמא אחי לנחמיו ד' אמות (שם טז.). יש נוחלין ומנחלין. יש קרוינס שנוחלין את קרוינסה כשמתם ובה אם הם מתים ממילין להם את ממונם, דהיינו ששהים נוחלין זה את זה, והאי דלא קמני יש נוחלין זה את זה, היינו משום דבעי למיחמי סופא טמלין ולא מנחלין. מני נמי רישא טמלין ומנחלין (רשב"ם ב"ב קח.). נוחלין ולא מנחלין. ויש שנוחלין את קרוינסה, אצל אם ימותו הם אין מנחלין לאותם קרוינס שכן מורשיהן (שם ט). יש בכור לנהלה. לעולן פי שנים, ואינו בכור לבחן. לתת לכהן פטונו ה' טלנים (בבברות ח). כמה בהמה יוצאה. לפי שאדם מנחה על שבוטו כהמתו כשבת, ומירי דמנינורא ביה כהמה הוי משכטו ואורחיה ולא הוי משוי ומירי דלא מנינורא ביה הוי משוי (שבת נא.).

תוספות

וב"ש גבי נזיר דלא תני כולוהו. פי' חרמים ושבועות ומדריס ומשני משום נדרו ושבועות גבי הדדי כתיבי דכתי' איש כי ידור נדר לאו השבע שבועה אע"פ דבני מיר כתיב כי יפילא לגדור נדר נזיר להזיר מ"מ עיקר פירשת נדרים לאו התם כתיב אצל עיקר פ' שבועות ונדר כמינן גבי הדדי חתימה גבי שבועות ליפרין כי האי ולמא לא הוי שבועות כשבועות כי האי דגבי מיר דמהדר ונקט כל כניוי מירות כניורות וי"ל דכיון דלית ביה ידות לא חשו להוכינס: נדרים דבהבחר הפצא עילוייה. דלמר ככר זה קונס עלו ששעה הככר עליו הקדש גבי חרמים נמי אסר חפלא על נפשיה דגלי קרא אסר יהירם [אש לה'] מכל אשר לו (ויקרא כ) משמע דהספק יהיה חרם גבי נדרי' אע"ג דכתיב כי ידור למשמע לה דר"ל אגברא מי"מ כתיב כי ידור נדר דר"ל דמפת' נגדור וחוה הספק ואע"ג דבני שבועה כתיב או השבע שבועה מ"מ גלי קרא לא משכטו דמוהר אגברא וא"ת ומי"מ אי

רש"י,המחבר

רש"י,המחבר

רש"י,המחבר

רש"י,המחבר

רש"י,המחבר

רש"י,המחבר